

ט' באב, התש"פ
30 ביולי, 2020
מספר תלונה: 305/20

לכבוד

עו"ד פנחס (פיני) פישלר, באמצעות האימייל: fishler1@zahav.net.il

שלום רב,

הנדון: תלונתך מיום 21.06.2020

1. בתלונתך שבנדון, שהוגשה נגד עו"ד קרן בר מנחם, מנהלת מח"ש (להלן: "עו"ד בר מנחם") וסנ"צ שי ג'רסי, קצין אגף מודיעין מרחב יפתח ומ"מ סגן מפקד מרחב יפתח במחוז תל אביב של משטרת ישראל (להלן: "סנ"צ ג'רסי"), ביקשת לחקור את רפ"ק גיל רותם, ראש זרוע חשיפה במח"ש (להלן: "רפ"ק רותם") בעקבות ביטול דו"ח התנועה שנרשם לאחרון בגין עבירת נהיגה בנתיב תחבורה ציבורי (להלן: "נת"צ"), בעיר תל אביב ביום 24.12.2019 בשעה 11:27 (להלן: "דו"ח התנועה").
2. בתלונתך טענת, כי לרפ"ק רותם, המשמש כקצין בכיר במח"ש, האחראי על בחינת חקירות ומודיעין בתחום משטרת מחוז תל אביב, נרשם דו"ח תנועה על סכום של 2000 ₪, עקב נסיעה ברכב תאגיד בנת"צ, ונקודות נהיגה לצידו. ציינת, כי יש לבדוק אם נושא הנקודות נרשם במשרד התחבורה.
3. על פי המידע שבידך, דו"ח התנועה בוטל במשטרת מחוז תל אביב ללא כל הצדקה, עילה או טעם.
4. לטענתך, הדו"ח בוטל בניגוד חמור להחלטת מפקדו של רפ"ק רותם, קצין אגף חקירות ומודיעין, נצ"מ סלמן אברהמים (להלן: "נצ"מ אברהמים"), אשר ביושרו סירב בתוקף לבקשת רפ"ק רותם לבטל את הדו"ח. זאת, שעה שלא דובר בנסיעה "מבצעית".
5. עוד טענת, כי חרף סירובו של נצ"מ אברהמים הובא הדו"ח, בדרך לא דרך, לידי סנ"צ ג'רסי, וזה ביטל את הדו"ח בהינף קולמוס.

6. בתלונתך תהית על סמך מה החליט סנ"צ ג'רסי לבטל הדו"ח: האם קיבל "המלצה" או אישור לדבר מאחד מגורמי מח"ש או עשה זאת על דעת עצמו?; האם מי מגורמי התנועה המקצועיים במשטרת מחוז ת"א בחן ובדק את הבקשה בטרם בוטל הדו"ח?; מהו מקור סמכותו של סנ"צ ג'רסי לעסוק בביטול דו"חות תנועה, ומה עשו בעניין מפקדיו?.
7. עוד רמזת בתלונתך, כי אולי סנ"צ ג'רסי נעתר לביטול הדו"ח בבחינת "שלח לחמך" ובמבט צופה עתיד.
8. בהמשך טענת, כי על פי המידע שבידך, גורמים בכירים במח"ש זעמו על ההחלטה לבטל את הדו"ח, ופנו בעניין לעו"ד בר מנחם, אלא שזו סרבה לבחון את העניין, וטעמיה עימה. לעניין זה, סברת, כי יש לדרוש את התכתבויות המייל בין עו"ד בר מנחם לבין הבכירים במח"ש בעניין זה.
9. הוספת והלנת על כך שמנהלת מח"ש לא מצאה צורך לבדוק את ההתנהלות החמורה, העולה כדי התנהלות פלילית ממש. ציינת, כי בנסיבות דנן בוצעו, לכאורה, עבירות כגון מרמה והפרת אמונים, מתן וקבלת שוחד, שימוש לרעה בכח המשרה וזיוף.
10. לאור המפורט, דרשת לפתוח בחקירה בעניין נסיבות ביטול הדו"ח ולדרוש את מכלול המסמכים הצריכים לעניין זה.
11. בתלונתך ציינת, כי זו מופנית גם למר גיא אשר, ראש היחידה לבירור תלונות נחקרים במשרד המשפטים. עוד הוספת, כי ביום 10.6.2020 פנית בכתב למפקד מחוז תל אביב במשטרה בעניין דו"ח התנועה, מכתב שצורף לתלונתך, אך טרם קיבלת מענה.
12. בסיום תלונתך ביקשת לבדוק, האם בנוסף למתואר לעיל בוטלו דו"חות תנועה נוספים למי מעובדי מח"ש במחוז תל אביב או במחוזות אחרים.
13. ועוד, ביום 12.7.2020 העברת לנציבות את החלטת הקצין הבודק (להלן: "קבו"ד") בעניין ביטול הדו"ח, כפי שנמסרה לך במכתבה של רפ"ק עו"ד עדי יהלומי, ר' חוליית קבו"דים באגף משאבי אנוש במשטרה, מיום 6.7.2020. הלנת על כך שממצאי החלטת הקבו"ד, לפיה הדו"ח בוטל כדין, לא הועברו לידך, וכי לא ניתן

לדעת מיהו הגורם שפנה לעיריית תל אביב בבקשה לביטול הדו"ח, ומה היו נימוקיו.

14. כאמור במכתבנו אלייך מיום 22.06.2020, תלונתך הועברה לקבלת התייחסות הגורמים הרלוונטיים.

התייחסות המחלקה לחקירות שוטרים

15. ביום 07.07.2020, התקבלה התייחסותה של עו"ד בר-מנחם, ממנה עלו, בין היתר, הדברים הבאים:

16. עו"ד בר מנחם טענה כי תלונתך אודות סירובה, לכאורה, לברר את דבר ביטול דו"ח התנועה אינה תלונה על מייצגי המדינה בערכאות, שכן אף עו"ד בר מנחם, בכובעה כמנהלת המחלקה לחקירות שוטרים, איננה מייצגת המדינה בערכאות.

17. לפיכך, אין מדובר בתלונה על מעשה של מייצגי המדינה בערכאות, ככאלה, ובוודאי שאין מדובר בתלונת מי שרואה עצמו נפגע מהאירוע הלכאורי, מושא התלונה. לאור זאת, נטען כי בירור התלונה הינו בניגוד לסעיף 12 לחוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, תשע"ו-2016 (להלן: "חוק הנציבות"), ומשכך אין כל הצדקה, וממילא אין אפשרות חוקית, להידרש לבירור התלונה.

18. הרבה למעלה מן הצורך, כך עו"ד בר מנחם, ועל מנת לסבר את אוזנו של כב' הנציב, הובהר, כי בניגוד גמור לנטען על ידך, ומאחר שככל הנראה הולעטת במידע כוזב (בין אם בשגגה ובין אם בכוונת מכוון), הרי משהובאו הדברים בפניה, נערך על ידה בירור, ממנו עלה כי היה מקום לביטול הדו"ח, ואף לא נפל פגם של ממש באופן בו בוצעה הפניה לבטלו. עו"ד בר-מנחם הוסיפה, כי בעקבות פנייתך למשטרת ישראל, אף מונה קצין בודק, שגם הוא מצא כי לא נפל פגם בהתנהלותו של הקצין באירוע, והעניין נסגר כנגדו בהעדר אשמה.

פגישות עם הגורמים הרלוונטיים לבירור התלונה

19. במהלך בירור התלונה נפגשתי עם מספר גורמים אשר היה בכוחם לשפוך אור על נסיבות ביטול דו"ח התנועה.

20. ביום 30.6.2020 נפגשתי עם סגן מנהלת מח"ש, עו"ד משה סעדה (להלן: "עו"ד סעדה"). עו"ד סעדה מסר כי שמע על כך שרפ"ק רותם פנה לקצין את"ן במחוז תל אביב בבקשה לביטול דו"ח התנועה, אף שנצ"מ אבראהים סירב לעשות כן, מאחר שלא דובר בנסיעה מבצעית. עו"ד סעדה סבר, כי מדובר בהתנהלות פגומה בהנתן העובדה כי מחוז תל אביב היה באחריותו של רפ"ק רותם בתקופה ששימש ראש צוות תל אביב במח"ש. ביום 7.6.2020 הוא פנה בעניין, באמצעות המייל, לעו"ד בר מנחם, אשר ביקשה כי יפרט בפניה את הדברים.

21. בשעת ערב מאוחרת של אותו היום, ובטרם הספיק להפגש עם עו"ד בר מנחם, השיבה לו עו"ד בר מנחם, באמצעות המייל (להלן: "הודעת עו"ד בר מנחם מיום 7.6.2020"), כי רפ"ק רותם היה בתפקיד ביום רישום דו"ח התנועה ונסע ברכב משטרתי. לפיכך ועל פי החוק והנהלים, מותר היה לו לנסוע בנת"צ. עו"ד בר מנחם הוסיפה, כי רפ"ק רותם לא טען כי היה בפעילות מבצעית, וכי רכב משטרתי, כשלו, אינו מחוייב לנהוג בנת"צ עם לוחית רישוי אדומה. עוד ציינה עו"ד בר מנחם בהודעתה מיום 7.6.2020 לעו"ד סעדה, כי נצ"מ אבראהים לא הכיר את הנהלים ולפיכך גורם אחר, עופר (ר' שלוחת תל אביב – ד.ר.), בירר עבורו את הדברים, וממנו הבין רפ"ק רותם, כי יש טופס שגרתי שעליו למלא למטרת ביטול הדו"ח. עו"ד בר מנחם מסרה בנוסף, כי רפ"ק רותם עדכן מספר גורמים בעניין ביטול הדו"ח. בכך תם טיפולה בנושא.

22. ביום 7.7.2020 נפגשתי עם קצין חקירות ומודיעין במח"ש, רפ"ק דובי שרצר, וביום 8.7.2020 נערכה פגישה עם נצ"מ אבראהים, שמסרו דברים דומים אודות נסיבות ביטול הדו"ח.

23. נצ"מ אבראהים ציין בפגישה, בין היתר, כי ביום 29.3.2020 קיבל העתק ממכתבו של רפ"ק רותם לקצין אגף מודיעין במח"ש דאז, במסגרתו ביקש סיוע בביטול הדו"ח. נצ"מ אבראהים השיב לו בכתב, כי למיטב ידיעתו אם לא היה בנסיעה מבצעית, מרדף, מעקב וכיוצ"ב, עליו לשלם את הדו"ח. נצ"מ אבראהים הבהיר במענה לרפ"ק רותם, כי בתפקידו הרם כראש זרוע במח"ש מצופה כי ינהג בזהירות בכפוף לחוקי התנועה ויתן דוגמה אישית גם כשהוא על ההגה.

24. ביום 12.7.2020 נפגשתי עם רפ"ק רותם, אשר מסר, כי ביום 24.1.2019 נהג ברכבו המשטרתי, בעל לוחית רישוי מתחלפת (צהובה או אדומה), בנת"צ. באותן נסיבות

לוחית הרישוי היתה צהובה, והנסיעה התנהלה במהלך שעות עבודתו. רפ"ק רותם ציין, כי לא היה בנסיעה מבצעית, לא במרדף ולא במשימת בילוש. בסוף חודש מרץ 2020 קיבל לידי את הדו"ח, ופנה לנצ"מ אברהמים בבקשה לבטלו, אך זה סרב. רפ"ק רותם הבין, כי קיים נוהל שמתיר נסיעה בנת"צ בנסיבות בהן נסע, ולפיכך פנה לראש שלוחת ת"א במשטרה, שהפנה אותו לסנ"צ ג'רסי. האחרון שלח לו טופס מובנה שעליו למלא כדי לבקש את ביטול הדו"ח, וכך עשה.

25. רפ"ק רותם מסר עוד, כי בתפקידו במח"ש היה אחראי בתפקידו על שוטרי מחוז תל אביב עד חודש דצמבר 2019.

26. ביום 22.7.2020 נפגשתי עם נצ"מ נועם בגיינסקי, ראש מחלקת תנועה באגף התנועה של משטרת ישראל, אשר מונה לקבו"ד בעניין נסיבות תלונתך. לטענת הקבו"ד, התנהלותו של רפ"ק רותם נבחנה על יסוד הנחיית מדור תעבורה מס' 1-19 "נסיעת רכבי משטרה בנת"צ", ונמצאה ללא דופי.

לדבריו, מאחר שרפ"ק רותם הינו קצין משטרה, שהושאל למח"ש, ושמהקצין נסע ברכב משטרתי במהלך שעות העבודה, הוא מצוי בסטטוס דומה לזה של קצין בילוש או קצין חקירות בתפקיד, באופן המתיר לו לנסוע בנת"צ עם לוחית צהובה.

דיון והכרעה

27. משסקרנו כל המפורט לעיל, הגיעה עת ההכרעה.

28. עניינה של תלונתך הוא בדו"ח התנועה שנרשם לרפ"ק רותם, ובוטל, לטענתך, שלא כדין באמצעות פנייתו לגורמי המשטרה הרלוונטיים, חרף סירובו של נצ"מ אברהמים, הממונה עליו, לסייע לו בביטול הדו"ח. בתלונתך טענת, כי עו"ד בר מנחם, שהנושא הגיע לפתחה, לא ביררה את הדברים, ובהמשך הלנת על החלטת הקבו"ד, שמונה לבחינת נסיבות ביטול הדו"ח, וקבע כי אין אשם בהתנהלותו של רפ"ק רותם באותן נסיבות.

29. בהתייחסותה של עו"ד בר מנחם לתלונה גופה, נטען, כי היא ביררה את נסיבות בקשתו של רפ"ק רותם לבטל את הדו"ח, ולא מצאה פגם הן בעצם הגשת הבקשה מטעמו והן בהחלטה לבטלו. מסקנותיה אלו, נתמכו אף בממצאי בדיקת הקבו"ד, שהתבצעה בעקבות פנייתך למשטרת ישראל.

30. בפתח דבריי, אבהיר כי רפ"ק רותם, סנ"צ ג'רסי והקבו"ד, שממצאי בדיקתו, כאמור, נמנו אף הם על מושאי תלונתך, אינם בגדר מייצגי המדינה בערכאות, ומשכך, לא לי לבחון את התנהלותם בעניין ביטול דו"ח התנועה.

31. עו"ד בר מנחם הטעימה בהתייחסותה, כי בחינתה את נסיבות ביטול דו"ח התנועה בוצעה ב"כובעה" כמנהלת מח"ש, וכי מדובר בעניין פנים-ניהולי של מח"ש, שלא מתפקידי לבקרו.

32. סוגיית סמכות הנציבות לבקר החלטתה של מנהלת מח"ש, כאן, אינה נדרשת, נוכח המסקנה אליה הגעתי בסיום הבירור, לפיה טיפול המעורבים בביטול הדו"ח - מנצ"מ אבראהים, דרך עו"ד סעדה אל עו"ד בר מנחם - היה ענייני, ולא נשען על שיקולים זרים. משכך, לא לי להתערב בהחלטת עו"ד בר מנחם בנושא כמנהלת מח"ש.

33. עתה אפרט השתלשלות נסיבות ביטול הדו"ח, כפי שעלתה מהמסמכים המונחים בפניי ומהדברים שנמסרו לי במהלך הפגישות עם המעורבים בעניין:

א. רפ"ק רותם הינו, כאמור, קצין משטרה שהושאל למח"ש. לרפ"ק רותם נרשם דו"ח תנועה משנמצא נוהג בנת"צ ברכב משטרתי, נושא לוחית צהובה, במהלך שעות עבודתו. עם קבלת דו"ח התנועה, פנה רפ"ק רותם לממונה עליו, נצ"מ אבראהים, בבקשה שיסייע לו בביטול הדו"ח. נצ"מ אבראהים סירב לעשות כן. לאחר שהתברר לרפ"ק רותם משיחות חבריות כי עומדת לו הזכות לבקש את ביטולו של הדו"ח, פנה, באמצעות ראש שלוחת ת"א במח"ש, לסנ"צ ג'רסי שהנחה אותו למלא טופס בקשה מתאים. בהמשך, המליץ סנ"צ ג'רסי על ביטול הדו"ח, וסנ"צ דוד בודהנה, קצין אגף התנועה במחוז תל אביב, קיבל את המלצתו.

ב. הנושא הובא לטיפול של עו"ד בר מנחם שהגיעה לכלל מסקנה, כי רפ"ק רותם נהג על פי הנהלים, ולא נפל פגם בנסיעתו בנת"צ ובבקשתו לביטול דו"ח התנועה.

ג. הקבו"ד, שמונה על ידי מפקד מחוז תל אביב במשטרה לבדיקת נסיבות האירוע, קבע דברים דומים.

34. למסקנה זו לא אוכל להסכים, ואסביר.

א. יסוד ועיקר לנסיעת רכבי משטרה בנת"צ קבוע בהנחיית מדור תעבורה מס' 1-19 "נסיעת רכבי משטרה בנת"צ" (להלן: "ההנחיה"), שהופצה ביום 2.1.2019, על ידי סנ"צ מאיר בן גל, ראש מדור תעבורה באגף התנועה הארצי.

ב. סעיף 3 להנחיה, קובע כדלהלן:

"3. פירוט הרשאים והתנאים בהם ניתן יהיה לנוע בנת"צ:

א. כלי רכב מבצעיים-ייעודיים וכלי רכב משטרתיים הנושאים לוחית רישוי אדומה כשהם **בשעות העבודה** יהיו רשאים לנוע בנת"צ.

ב. רכבי בילוש **בתפקיד**, שאינם נושאים לוחית רישוי אדומה, יהיו רשאים אף הם לנוע בנת"צ במסגרת תפקידם. דו"חות שירשמו נגדם יבדקו על ידי קציני האת"ן המחוזיים ויבוטלו על ידם אם ימצא כי הנסיעה היתה בתפקיד" (ההדגשה במקור- ד.ר.).

ג. לגישת הקבו"ד, ההנחיה אינה אוסרת על כלי רכב משטרתיים, הנושא לוחית רישוי צהובה, לעשות שימוש בנת"צ במהלך שעות עבודתו. לדידו, נסיעתו של רפ"ק רותם תואמת את הגדרות סעיף 3(ב) להנחיה, היינו כי דובר בנסיעה של רכב בילוש בתפקיד, כשהוא אינו נושא לוחית רישוי אדומה. זאת, גם אם דובר, כאמור, בנסיעה ברכב משטרתיים בשעות העבודה. לשיטתו של הקבו"ד, נהיגתו של רפ"ק רותם באותן נסיבות אינה שונה מנסיעה של קצין חקירות או בילוש המבצע משימותיו.

ד. הגם שלשון ההנחיה אינה ברורה, עדיין מוחוור כי זו מבחינה בין רכב משטרתיים, הנושא לוחית אדומה הרשאי לנוע בנת"צ בשעות העבודה, לבין רכב בילוש, שאינו נושא לוחית אדומה ורשאי לנוע בנת"צ בתפקיד.

ה. רפ"ק רותם נהג ברכב משטרתיים, שאינו נושא לוחית אדומה.

ו. במצב נתון זה נשאלת השאלה האם נהג ב"רכב בילוש בתפקיד"?

ז. רפ"ק רותם ציין בפני מפורשות, כי לא היה בנסיבות אותו יום בנסיעה מבצעית, מרדף או משימת בילוש.

ח. היוצא מכל האמור, לדידי, כי רפ"ק רותם לא היה רשאי לנהוג בנת"צ על פי ההנחיה.

35. אוסיף ואומר, כי התכלית העולה מסעיף 2 להנחיה הינה לשמר נוכחות של רכבי משטרה בנתיבי התחבורה הציבורית על מנת להרתיע אזרחים מעשיית שימוש בלתי חוקי בנתיבים אלו, ולא על מנת לקצר את משך נסיעת רכבי המשטרה באותם נתיבים ולהקל על הנוהגים בהם. תכלית זו מתבטאת גם בעובדה שהנחיה 1-20, שיצאה בראשית שנת 2020, צמצמה מפורשות הנחיה 1-19 וקבעה, כי רק כלי רכב משטרתיים, הנושאים לוחית רישוי אדומה, יורשו לנסוע בנת"צ.

36. יתרה מכך, מח"ש הינה גוף עצמאי ונפרד ממשטרת ישראל, אשר הוקם מכוח סעיף 49ט(א) לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א - 1971, הקובע כי "חקירה של עבירה כמשמעותה בתוספת הראשונה, אשר בביצועה חשוד שוטר, לא תערך בידי משטרת ישראל, אלא בידי המחלקה לחקירת שוטרים שבמשרד המשפטים".

37. מהנחיית פרקליט המדינה 2.18 "מדיניות התביעה בתיקי חקירה בהם חשוד בביצוע עבירה כלפי שוטר מתלונן על שימוש בכוח מצד שוטר" עולה, כי מח"ש הינה "גורם מקצועי חיצוני בפרקליטות המדינה".

38. לאמור, מח"ש הינה גוף במשרד המשפטים, חלק מפרקליטות המדינה, שאינו כפוף היררכית, מנהלית, ובוודאי מקצועית למשטרה.

39. קצין משטרה, המושאל למח"ש, שומר על תנאי משרתו במשטרה, כמו פנסיה, רכב ושכר. ברם, בענייניו המקצועיים הינו כפוף לפרקליטות ולמנהליה.

40. קיימת חשיבות רבה בשמירה על עצמאות מח"ש ובהפרדתה מהמשטרה. סמכויות השוטרים המושאלים למח"ש ניתנות להם בכוחם ובתפקידם כאנשי מח"ש. למשל, שוטר המושאל למח"ש מוסמך לחקור עדים וחשודים לא מתוקף היותו שוטר, אלא מתוקף הסמכתו כחוקר מח"ש.

נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות (נת"ס)
משרד המשפטים

41. בבירור התלונה עלה, כי גדר ההפרדה בין שוטר שהושאל למח"ש לבין המשטרה היה, כלא היה.
42. לא ניתן להסכין עם מצב דברים בו שוטר שהושאל למח"ש יבקש היתר או זכות הניתנת לשוטרים, שלא באמצעות הנהלת מח"ש.
43. למותר לציין, כי פניה שכזו נצבעת בגוון כהה של חשד לניגוד עניינים, הואיל והשוטרים במשטרת ישראל סרים, על פי חוק, לבדיקת ובחינת התנהגותם על ידי אנשי מח"ש.
44. נוכח כל האמור, המלצתי על פי סמכותי בסעיף 19(א) לחוק הנציבות ליועץ המשפטי לממשלה בתפקידו כמ"מ פרקליט המדינה לשקול הסדרת הקשרים בין שוטרים המושאלים למח"ש לבין מח"ש בהנחיות היוצאות מטעם הפרקליטות.
45. באלה הדברים, הנני לסיים טיפולי בתלונתך, לא מבלי להודות לך על תשומת ליבך, שהנני תקווה כי תתרום לטיוב ושיפור עבודת מח"ש והמשטרה.

בכבוד רב,
דוד רוזן, נציב